

DRUGO MESTO EKIPE PRAVNE FAKULTETE NA TEKMOVANJU IZ
MEDNARODNEGA HUMANITARNEGA PRAVA
VARŠAVA 12. - 18. NOVEMBER 2007

Med 12. in 18. novembrom 2007 je v Varšavi potekalo četrto moot court tekmovanje Regional Friedrich Born International Humanitarian Law Competition. Namen tekmovanja je predvsem širiti poznavanje mednarodnega humanitarnega prava, spodbuditi zanimanje zanj ter preveriti znanje med študenti prava. Na njem je sodelovalo 9 ekip iz pravnih fakultet Srednje in Vzhodne Evrope, potekalo pa je pod okriljem Regionalne delegacije Mednarodnega odbora Rdečega križa in rdečega polmeseča (ICRC) iz Budimpešte in ob sodelovanju Pravne fakultete Univerze v Varšavi ter ob pomoči poljskega Rdečega križa.

Ekipo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani so sestavljali študentje **Nina Kranjec**, **Tina Stockbauer** in **Uroš Bogša** ter vodja asistentka **dr. Vasilka Sancin**. Za uvrstitev na samo tekmovanje v Varšavi je bilo potrebno do 23. septembra 2007 odgovoriti na tri zahtevna esejska vprašanja s področja mednarodnega humanitarnega prava. Na podlagi pisnih odgovorov se je ekipa pravne fakultete uvrstila na tekmovanje skupaj z ekipami iz pravnih fakultet Varšave, Krakova, Osijeka, Talina, Budimpešte, Sofije, Blagoevgrada ter Bukarešte.

Ekipo Pravne fakultete je bila oblikovana junija 2007. Na tekmovanje se je intenzivno pripravljala dobre štiri mesece, pri čemer materija, ki jo je bilo potrebno preučiti ni obsegala zgolj področja mednarodnega humanitarnega prava temveč tudi področje mednarodnega kazenskega prava, ki jo pomembno takrat, ko pride do najtežjih kršitev humanitarnega prava. Številne konvencije sicer inkriminirajo najhujša mednarodna hudodelstva, vendar nimajo moči in možnosti kazensko preganjati kršiteljev. Tako so tukaj relevantni statuti zlasti obeh mednarodnih kazenskih *ad hoc* tribunalov za Jugoslavijo in Ruando, t.i. mešanih oziroma hibridnih kazenskih tribunalov (npr. za Sierra Leone) in Rimski statut stalnega Mednarodnega kazenskega sodišča. Ker je področje humanitarnega prava v zadnjem času čedalje bolj povezano tudi z drugimi pravnimi področji, se je ekipa lotila tudi relevantnih vidikov mednarodnega javnega prava, predvsem relevantnih sodb ter svetovalnih mnenj meddržavnega sodišča v Haagu, mirovnih operacij, zasebnih varnostnih in vojaških podjetij, vprašanja samoodločbe narodov, itd.

Teden pred odhodom na tekmovanje je vsaka ekipa dobila primer z namišljenimi državami, ki so bile med seboj v oboroženih spopadih. Uro do dve pred vsakim posameznim nastopom pred poroto je vsaka ekipa dobila dodatne podatke glede razvoja dogodkov. V prvi rundi sta se po dve ekipi soočili med seboj pred vojaško komisijo. Ekipi sta imeli vlogo pravnih svetovalcev ene izmed strank v spopadu. Poudarek je bil na pravni kvalifikaciji situacije ter vprašanju ali so teroristi zaščitene osebe po mednarodnem humanitarnem pravu. V drugi rundi so bile ekipe razdeljene v dve skupini. Ekipe ene skupine so imele vlogo pravnih svetovalcev gibanja za narodno osvoboditev, ekipe druge skupine pa vlogo vladnih predstavnikov. Poudarek je bil na metodah in sredstvih vojskovanja, pri čemer je imela vsaka ekipa nalogo upravičiti napad na, s strani sodnikov, izbran vojaški cilj. V tretji rundi so imele vse ekipe vlogo delegatov Rdečega križa pred upravo zapora, kjer so morale predstaviti svoje poročilo o obisku zapornikov, v katerem so morale izpostaviti pozitivne točke glede stanja v zaporu in kršitve pravil mednarodnega humanitarnega prava. V četrti rundi pa so imele ekipe vlogo strokovnjakov za orožja, pri čemer je morala vsaka ekipa pred predstavniki ministrstva za obrambo podati poročilo o pravni dopustnosti uporabe dveh določenih tipov orožja. Po štirih odličnih preliminarnih nastopih se je ekipa Pravne fakultete v Ljubljani uvrstila v veliki finale tekmovanja, ki je potekalo na Vrhovnem sodišču Varšave, kjer se je pomerila z ekipo Pravne

fakultete Univerze v Varšavi. Finalni nastop je imel obliko tiskovne konference, kjer so sodniki predstavljali novinarje, ekipa Pravne fakultete iz Ljubljane pravne svetovalce prebivalcev okupiranega ozemlja, ekipa Pravne fakultete iz Varšave pa pravne svetovalce okupacijske sile. Slovenska ekipa je na koncu zasedla drugo mesto.

Šestčlansko žirijo so sestavljali: **Nobua Hayashi**, bivši pravni sodelavec tožilstva Mednarodnega kazenskega tribunala za nekdanjo Jugoslavijo ter sedanji pravni svetovalec Centra za človekove pravice v Oslu, **Richard Desgagne**, predstavnik Regionalne delegacije Mednarodnega odbora Rdečega križa in rdečega polmeseca (ICRC) za Srednjo Evropo, **prof. Vesna Knežević-Predić** s Fakultete za politične vede Univerze v Beogradu, **Vaios Koutroullis** iz Free University v Bruslju, **Liesbet Masschelein**, predstavnica Zvezne agencije za sprejem prosilcev za azil v Bruslju in **Kinga Dery**, predstavnica Mednarodnega odbora Rdečega križa in rdečega polmeseca (ICRC) iz Ženeve.

V primerjavi z drugimi moot court tekmovanji pri omenjenem tekmovanju ni takšnega poudarka na sodnih simulacijah, temveč na igranju različnih vlog, kot so: vloga tožilstva oz. obrambe pred vojaško komisijo, predstavnikov Rdečega križa v pogajanjih s predstavniki zaporov, vladnih predstavnikov, pravnih strokovnjakov za orožja... Prav tako se zahteva tudi večja iznajdljivost in kreativnost, saj se ekipe seznanijo s primerom le eno do dve uri pred vsakim posamičnim nastopom. V tem času mora ekipa pripraviti ustrezno kvalifikacijo dane situacije in pravno argumentacijo, ki jo bo zagovarjala na samem nastopu. V naslednjem zaporedju se ocenjuje poznavanje pravil mednarodnega humanitarnega prava in ustreznost njihove uporabe v konkretnih situacijah, sposobnost argumentiranja, timsko delo, časovna razporeditev ter prepričljivost samega nastopa. Vsebinski poudarek je bil predvsem na kvalifikaciji oboroženih spopadov, statusu oseb med oboroženim spopadom, ravnanju z vojnimi ujetniki, sredstvih in metodah vojskovanja ter okupaciji.

Tekmovanje je deležno velike pozornosti v okviru svojega področja in regije. Slavnostni uvodni govor sta imela Prof. **Tadeusz Tomaszewski**, dekan Pravne fakultete v Varsavi in **Daniel Cavoli**, vodja Regionalne delegacije Mednarodnega odbora Rdečega križa in rdečega polmeseca za Srednjo Evropo. Sledila je celodnevna konferenca, na kateri so imeli predavanja priznani pravni strokovnjaki, **Richard Desgagne** o pomembnosti dodatnih protokolov iz leta 1977 v današnjih oboroženih spopadih, **Vesna Knežević-Predić** o uporabi mednarodnega humanitarnega prava po sprejetju dodatnih protokolov, **Vasilka Sancin** o problemih pri doseganju spoštovanja pravil mednarodnega humanitarnega prava, **Simon Horner** o vrednotah in načelih evropske humanitarne pomoči, **Nobua Hayashi** o direktnem sodelovanju v sovražnostih, **Evhen Tsybulenko** o načelu razlikovanja pri razvijanju in uporabi novih orožij in **Katarzyna Derlicka** o poti proti globalni prepovedi kasetnih bomb. Veliko zanimanja pa je poželo tudi predavanje priznanega in uglednega profesorja **Wadysaw Bartoszevskega**, z naslovom »**Reflections on hatred. Individuals in face of the atrocities of war**«. Temu je sledil še dan priprav, ki je bil sestavljen iz štirih predavanj (kvalifikacija oboroženih spopadov, zaščita oseb v času oboroženih spopadov, uporaba orožij ter implementacija in kršitve mednarodnega humanitarnega prava), ki jim je sledilo praktično reševanje primerov.